

BAKOM BOKHYLLAN Podd #140–Konst + vetenskap = sant

Bakom bokhyllan.

Anslag, blandade röster:

- Man kan säga att konsten och forskningen närmar sig samma stora frågor, men man närmar sig frågan från olika håll. Det som är bra med konsten är att det finns utrymme. Man behöver inte göra en akademisk avhandling. Man funderar på sitt sätt, kollar på olika inriktningar, kollar lite snett på saker.

- Tycker både konst och forskning är intresserade av att göra ett inlägg. Och hur är det att leva som människa? Men det är väldigt olika metoder och sätt som man använder.

- Jag tror att vetenskap och konst och kapital och makt, alltid sammanförs på ett eller annat sätt. På vissa punkter möts de, men det är omöjligt att säga vilken som blir den nästa punkten.

Pgm-ledare:

Konst plus forskning är lika med sant. Hur kan två så vitt skilda discipliner bli något mer och kanske större när de får verka tillsammans? I det här avsnittet kommer vi bland annat att träffa Hanni Kamaly, konstnären som jobbar forskningsorienterat och Lena Sawyer, forskaren som till viss del jobbar konstorienterat för att prata om just det här, och en hel del annat.

Men vi ska börja med att träffa Mårten Snickare, konsthistoriker och föreståndare på Accelerator. Konsthallen, som samtidigt är en mötesplats för konst, vetenskap och aktuella samhällsfrågor och som på ett ganska unikt sätt är en del av Stockholms universitet.

Mårten Snickare:

- Jag heter Mårten Snickare och jag är konsthistoriker. Jag har jobbat på Stockholms universitet sedan 2010, först som lektor och sedan 2014 som professor. Innan det jobbade jag på Nationalmuseum som intendent för teckning och grafiksamlingen där. Men sedan ett år tillbaka är jag också föreståndare på Accelerator. Den nya konsthallen, eller snarare mötesplatsen mellan konst och forskning på Stockholms universitet.

Pgm-ledare:

Vad är Accelerator?

Mårten Snickare:

Det är en jättespännande fråga som man brottades med ganska länge. När Accelerator kom till var det viktigt att säga att Accelerator inte är en konsthall utan någonting annat. Nu har vi ändå tagit namnet konsthall för att det blir något begripligt med en accelerator. Kom till som en idé hos Margareta Thomsson som då var professor i konstvetenskap på Stockholm universitet här, och David Nyman som då var chef på Magasin 3, konsthallen som ligger ute i Frihamnen. De hade en del samarbete och de började prata ihop sig om att det skulle behövas en plats som ett slags laboratorium där konsten och forskningen eller konsten och vetenskapen kan mötas på olika sätt. Så det är någon slags utgångspunkt för Accelerator att det här ska vara en mötesplats mellan konst och forskning. Och tanken då inte att konst och forskning är samma sak, för det du inte. Men att både konstnärer och forskare på olika sätt rör sig kring de stora frågorna om människan, samhället och världen, fast med olika medel. Forskare jobbar argumenterande medans konstnärer kanske jobbar mer associativt. Forskningen ska vara logisk medans konsten på ett annat sätt kan vara just associativ och röra sig i olika riktningar.

Forskningen bygger ju på förnuft, vädjar till förnuftet medan konsten kan vädja till känslor och till inlevelse till fantasi. Forskningen förväntas vara transparent när jag läser en vetenskaplig artikel. Ska alltid kunna kolla upp vilka källor som författaren stöder sig på medans konsten gärna kan få vara dunkel eller lite undanglidande. Och forskningen bygger på något vis alltid på språket, på det precisa vetenskapliga språket. Medan konsten ofta kan jobba i det språklösa landskapet så att man kan säga att konsten och forskningen närmar sig samma stora frågor. I dag har vi till exempel klimatfrågan som det är jättemånga och det forskare konstnärer är frågan om migration och så vidare, som också är en stor fråga idag som rör både forskare och konstnärer. Men man närmar sig frågorna på olika håll och där kommer accelerator in. Meningen är att Accelerator ska vara en plats där konstnärer och forskare kan mötas kring samma stora frågor, men med sina lite olika ingångar. Och förhoppningen är då att någonting ska hända, att någonting ska uppstå som kanske blir större än bara forskaren eller bara konstnären kan komma fram till på egen hand.

Pgm-ledare:

Att Accelerator kom till just på Stockholms universitet beror till stor del på personerna bakom, Margareta Thomson och David Neuman, och det curatorprogram som de skapade på SU, och att nuvarande rektorn, Astrid Söderbergh Widding, 2015 klubbade beslutet om att idén om Accelerator skulle bli verklighet.

Mårten Snickare:

Men att det har vuxit fram på ett universitet är det ingen tillfällighet, utan det är just tanken att den enorma resurser, den enorma kunskaps resursen, den enorma kreativiteten och sättet att tänka nytt och tänk tänka originellt som alla forskare representerar. Det är en enormt viktig resurs för Accelerator.

Pgm-ledare:

Accelerators verksamhet bygger på utställningar med internationell och svensk samtidskonst, och i samband med utställningarna arrangeras publika samtal, debatter, föreläsningar och seminarier där konstnärer och forskare medverkar tillsammans, på teman som kopplar tillbaka till den aktuella konsten som visas.

Mårten Snickare:

Ja, det har pågått ett samtal mellan mig och Tensta konsthall under ett par år faktiskt redan innan jag kom hit som föreståndare på Accelerator. Men det där samtalet ledde fram till att vi kom på att våra institutioner skulle samarbeta lite under våren. Vi öppnar, råkade vara faktiskt. Det var inte planerat från början. Vi råkade öppna varsin utställning precis på samma dag. Öppnar vi en utställning här med handikapp? Mali, Ryssland, vår roll. Samtidigt öppnar Tensta konsthall en utställning som på olika sätt brottas med fenomenet kulturarv. Vad är ett kulturarv? Kan man tänka kulturarv på andra sätt än i nationella termer? Vad betyder kulturarv på en plats som Tensta där det bor mängder med människor från mängder av olika nationaliteter och så vidare som vi gör våra olika utställningar separat. Men vi har ett program gemensamt som bygger på samtal och plats. Besök på olika ställen. Vi kallar det programmet för en annan blick på och där vi tänker att vi går gemensamt. Från Tensta konsthall. Från Accelerator. Forskare, konstnärer och en publik som vill komma med och besöker olika platser och försöker kasta ett annat ljus på det. Vi ska till exempel besöka Etnografiska museet, en annan blick på Etnografiska museet där vi samarbetar med Michael Barrett som i Afrikaintendent där han ska plocka fram lite föremål. Han ska bjuda in en konstnär. Vi ska tillsammans försöka kasta en annan blick än den vanliga på föremålen på Etnografiska museet. Här planerar vi ett besök. Ett ganska kort besök, rent geografiskt. Vi ska traska bort till Lappkärrsberget och

fundera över de namn och vilka associationer det kan väcka och vilka historier det kanske påminner om, om närvaron från olika slags folkgrupper i Stockholm i långa tider.

Pgm-ledare:

I Sverige finns det andra konstinstitutioner och museer som har en koppling till universitet, närmast till hands ligger Bildmuseet i Umeå, men Accelerator är ändå unikt i ett svenskt eller till och med skandinaviskt sammanhang.

Mårten Snickare:

Jag pratade en hel del om accelerator med kolleger, konstvetare i Norge och Danmark och de är jätteimponerad och jätteintresserade och bara önskar sig, kann vi inte få något liknande i Köpenhamn, kan vi inte få något liknande i Oslo? Så jag skulle nog säga att vi är unika i ett skandinaviskt sammanhang.

Pgm-ledare:

Hur ser det ut internationellt?

Mårten Snickare:

Ett par av de stora amerikanska museerna har lite liknande verksamheter. De har konsthallar, konstsamlingar etablerar olika slags samarbeten, så det är ju inte så att vi har vuxit fram i ett totalt tomrum. Vi har också dialog med de här och liksom sticker ut våra tentakler och kommer gradvis utveckla ett nätverk med liknande institutioner. Men även där är det faktiskt så att när vi pratar med kolleger vid amerikanska universitet, universitet, museer och konsthallar så tittar de väldigt nyfiket på det här experimentet som accelerator. Det är verkligen ett experiment och det ett laboratorium på något vis. Vi vill försöka få till möten som inte har skapats tidigare, kanske som det inte har funnits någon riktigt tid och plats för tidigare.

Pgm-ledare:

Och platsen i sig är ju väldigt bra med tanke på historiken som finns bara i det här huset om man tänker experiment och laboratorium.

Mårten Snickare:

Ja, det stämmer. Det här är ju ett gammalt laboratorium där det en gång i tiden stod en jättestor partikelaccelerator. Nu är jag väldigt långt ifrån fysiker, så jag kan inte förklara vad det är för någonting. Men ni vet säkert, i stora drag att partiklar accelereras så snabbt så att de faller, faller ner i sina minsta beståndsdelar. Vi talar om molekyler, atomer, elektroner och så vidare. Det var det som den här platsen användes till från början och själva konsthallen i det är väldigt spännande. Den är belägen långt ner under jorden. Man går ner ett par trappor för att komma ner till konsthallen och det var där som den här partikelacceleratoren var placerad. Och det finns några snabba spår kvar som jag tycker du själv tycker är väldigt spännande. Av är att det pågått en helt annan verksamhet. När man till exempel är på väg ner för trapporna så hänger en enorm järnkrok ner från taket så man förstår att den där var till för att lyfta väldigt, väldigt tunga grejer. Så det finns lite spår här och var i lokalerna som påminner om att där en gång har använts för något helt annat. Men det som är roligt, som du påpekar just är att det var experiment som bedrevs då och det experiment som bedrivs även i dag.

Pgm-ledare:

Under våren 2022 visas två utställningar på Accelerator – Mona Hatoums *So much I want to say* och Hanni Kamalys *THIS LAND 4 ALL*, och Bakom bokhyllan fick en intervju med Hanni Kamaly just före öppningen av hennes utställning.

Den norska konstnären Hanni Kamaly, som just nu är baserad i Malmö, jobbar forskningsorienterat med den gemensamma historien som utgångspunkt i sin konst, och genom filmer, skulpturer och performance arbetar hon till exempel med att gestalta hur olika människor fråntagits sin röst, sitt namn, helt enkelt hur de avhumaniserats genom historien.

Bakgrundsljud från utställningen.

I utställningen THIS LAND 4 ALL på Accelerator har Hanni Kamaly tittat på nationalismens historia i Sverige och kopplingarna mellan rasbiologin, konsthistorien och akademien. De nya verken i utställningen står i dialog med historiska skrifter och konstverk, och har tillkommit efter gedigen research i bland annat Stockholms universitets samlingar.

Hanni Kamaly:

- Jag har först kollat på olika kulturmänniskor, kulturhistoriker, och deras förknippelse till politiska ideologier, till nationalismen. Och jag har tidigare jobbat med Herman Lundborg, professorn i rasbiologi, och hans utställning Svenska folktypsutställningen 1919. Och hur konsten var med i den utställningen, som för mig var något jag inte hade hört om innan, när jag hört om utställningen eller om det rasbiologiska. Och jag har kollat närmare in på konstnärerna, men också de kulturpersonligheter som var mest framträdande, och då öppnade sig ett slags nätverk av personer av händelser och institutioner som sammanförde en politik både inom kulturen men också rent statligt, och tillsammans skapade ett slags bild på Sverige som nationalstat. Och när jag jobbat en del med monument och offentlig konst och hur det också sammankopplas med en slags uttryck för nationalstaten och en markering av makt, så har samma konstnärer dykt upp och samma personer som har stått bakom för upprättande av dessa märken. Och det är ju också det vi upplever nu. När vi går ut på gatan, när vi är i stadsrummet och tar tunnelbanan mellan Slussen och Gamla stan så kan man se Bågspännaren av Christian Eriksson som var med folktypsutställningen och som har gestaltat en del andra monument av dessa heroiska nationalstatskaraktärerna.

Pgm-ledare:

I utställningen THIS LAND 4 ALL på Accelerator har Hanni Kamaly tittat på nationalismens historia i Sverige och kopplingarna mellan rasbiologin, konsthistorien och akademien. De nya verken i utställningen står i dialog med historiska skrifter och konstverk, och har tillkommit efter gedigen research i bland annat Stockholms universitets samlingar.

Hanni Kamaly:

- Det är en del arkiv vi har jobbat med, Riksarkivet, Stockholms stadsarkiv har jag jobbat med, Kungliga biblioteket. Här på SU har jag främst sett på Sven Hedins samling med böcker, hans etnografiska böcker finns på Etnografiska museet, men resten av hans bibliotek finns här, och det är en enorm samling med böcker som verkligen visar på hans politiska inriktning. För han var ju en person med väldigt mycket... Han tog väldigt mycket plats och var en väldigt stor person, väldigt känd, som nu kanske är lite mer bortglömd. Han var politiskt aktiv i tillägg till att vara en forskningsresande.

Pgm-ledare:

Varför har du valt att jobba på det här sättet som konstnär med det här som forskningsorienterade?

Hanni Kamaly:

- Jag har alltid varit lite utforskande i relation till tanker, idéhistoria, filosofi, varit intresserad av litteratur och så. När jag började med konst så jobbade jag väldigt, väldigt praktiskt för mig. Jag hade pluggat film innan och tyckte var så skönt att äntligen få jobba med händerna, jobba. Och det gör fortfarande. Men jag kände ett stort behov av det andra och av att verkligen sätta mig in i saker. Det som är bra med konsten är att det finns utrymme till att göra det. Man behöver inte göra en akademisk avhandling. Man kan göra på sitt sätt och därmed lägga in olika lager. Kolla på olika inriktningar, kolla lite snett på saker, om man kan säga så. Och därför har jag jobbat på forskningsbaserat sätt. När man jobbar med visuell kultur, finns det ett slags ansvar, att vi bär med oss det som ökad medvetenhet och att det byggs. För mig är det väldigt mycket att försöka se saker och ting och förstå hur allt hänger ihop.

Pgm-ledare:

Kan man se andra sammanhang och strukturer och sådant när man jobbar liksom med konsten och konsthistorien på det här sättet, än om man skulle titta på det på ett rent vetenskapligt sätt?

Hanni Kamaly:

- Jag tror det, man får zoomat ut lite, man kan göra kopplingar som inte nödvändigtvis kan ses med forskningsblick. Man kan gräva i de detaljerna som inte nödvändigtvis nämnts. För mig är de kopplingarna som är intressanta och ta sig friheter att göra det också. Det är lite som att vara en detektiv ibland och försöka kolla på spår och försöka ledas av spåren istället för att man lägger fram något. Och man behöver inte lägga fram en tes i första hand. Man kan bara ha en fråga, eller det här är ju intressant. Eller, hm, varför är det så här?

Pgm-ledare:

Vad kan vetenskapen lära sig av konsten som disciplin?

Hanni Kamaly:

- Både att man kan gå in i detaljer och att man kan så mycket att man inte behöver jaga efter en specifik fråga. Ofta är det väldigt nischat utifrån. Nu har jag en master i fri konst, så jag vet inte hur det egentligen fungerar. Men jag vet inte hur ett universitet egentligen fungerar, eller jag har gått grundkursen i olika fall. Men att man börjar ganska brett och så blir det smalare och smalare och smalare och kanske på det smalaste fältet försöka vidga ut lite, kanske det hade varit ett bonus också, för att göra det lite mer allmänt.

Pgm-ledare:

Finns det någonting som konsten kan lära sig av vetenskapen? Tänker att du står liksom lite i båda?

Hanni Kamaly:

- Det jag känner i konsten att dra från det är att vara utforskande och ändå grundad i något. Jag tänker att man ska vara generös också till de som kommer och kollar eller det man gör då. Man gör det här för någon annans blick och man kan ge dem mycket så att folk förstår och folk vill förstå. Och folk är intresserade och att som konstnär investera lika mycket i det som andra kommer till att investera, det är en mellanförhandling där och sen inte vara rädd för kunskap eller direkthet. Jag tror det krävs inom konsten. Man kan också ha lite tid ibland och tänka att man inte ska vara rädd för det politiska. Och det kanske också vetenskapen inte behöver vara det heller, för jag tror det behövs. Den tystnad man haft har varit lång, och kanske mer framträdande i Sverige än andra ställen är ju

neutraliteten, det är på tiden att vi höjer våra röster och vara tydliga. Så det är nästan inbyggd en slags föreställning där konsten är konstnärerna själva, isolerat för samhället som håller med sitt. Och det fungerar inte riktigt så. Och det är en fantasi, en mytbild man vill ha om konsten för den aldrig varit så. Den har alltid tillhört samhället, den har alltid varit beroende av samhället och av arbetet där.

Trailer

Bakom bokhyllan, allt utom boktips.

Pgm-ledare:

Under vårens program på Accelerator som är kopplat till utställningarna kommer bland andra Hanni Kamaly att medverka i ett **samtal** om koloniala spår i offentlig konst, där även Lena Sawyer, kulturanthropolog och forskare i socialt arbete vid Göteborgs universitet, medverkar. De senaste åren har hon engagerat sig i ett forskningsprojekt där hon tillsammans med Nana Osei-Kofi utforskat offentliga rum i relation till kolonialism och arkiv, bland annat genom att utforska statyn Järntorgsbrunnen, eller De fem världsdelarna, i Göteborg.

Jag ringde upp henne för att prata om vad som händer när konst och forskning möts.

Lena Sawyer:

Jag heter Lena Sawyer och jag är kulturanthropologi i grunden och disputerade i USA på en avhandling som kom ut 2000 som heter *Black and Swedish, Racialization and the Cultural Politics of Belonging*, och den baserades på mitt fältarbete som jag gjorde i början av 90-talet. Och frågorna var ganska relaterade till min egen identitet vid forskning, som både svensk och afroamerikan, och också öppnade en dörr på något sätt för mig tillbaka till Sverige. Min mamma är svensk men hade migrerat. Och nu bor jag här och har bott här i tjugo år nu. Jag har arbetat som lärare, forskare inom socialt arbete i Sverige senaste tjugo åren och nu är jag anställd på Göteborgs universitet, på socionomprogrammet. De senaste åren har jag hållit på med ett ganska utforskande explorativt projekt tillsammans med Nana Osei-Kofi, som är docent i Women studies och befinner sig i Oregon State University, men också är afrosvensk. Och det projektet har handlat om kolonialism, det offentliga rummet, om en staty som finns här i Göteborg som heter De fem världsdelarna eller Järnbrunnen som byggdes 1927 av en konstnär som hette Tore Strindberg och där vi har försökt på ett utforskande sätt eller ett väldigt lustfyllt sätt, att skapa annan kunskap kring den utifrån vår egen läsning. Dialoger kring statyns betydelse i Sverige och hur den relaterar till bortsuddandet av afrosvensk närvaro, det koloniala våld och svenska imperialismen. Och det har lett mig till sådana sammanhang som jag befinner mig nu och pratar med dig.

Pgm-ledare:

Utifrån din vinkel som forskare och kultur antropolog. Varför tycker du att konst och forskning funkar bra ihop? De två disciplinerna liksom. Och då tänker jag rent generellt konst och forskning, men även utifrån din specifika forskning att du rör dig mycket inom makt, kolonialism, dekolonialism, diskriminering utifrån kön, etnicitet och sådana aspekter.

Lena Sawyer:

- Jag tänker både konst och forskning är intresserade av att göra ett inlägg. Skapa någon sorts kunskap, något sorts inlägg. Och hur är det att leva som en människa? Men det är väldigt olika metoder och sätt som man använder och på det sättet finns det likheter, men också lite tyvärr, tycker de anses ligga väldigt långt ifrån varandra och jag tror att det finns en del överlappning om man utgår från det eperspektivet. Vad är det som engagerar

forskare, konstnärer de kommunicerar med omgivningen. En upplevelse att vara en människa med sociala orättvisor, en erfarenhet de vill kommunicera utåt. På det sättet finns det likheter. Jag personligen tycker att det finns mycket fruktbart när vi börjar ha den utgångspunkten än skillnader som kan anses vara mellan konst och forskning. Men det är tillvägagångssättet som används för att skilja jättemycket mellan vad forskare hur de kunskapar och hur konstnärer kunskapar och försöker kommunicera utåt. Men jag tycker att man ser likheter och inte jätteinvesterar i skillnader så tycker jag det kan bli ganska spännande och det vet jag för min egen praktik så jag kan inte prata utifrån konstvärlden. Jag är inte i den. Jag har en liten tå i den, det har kommit ifrån projekt tillsammans med Nana, kring statyn och offentlig rum och börja läsa av omgivningen.

Jag tycker att hitta andra metoder för skapande utifrån ett närmande till i det här fallet statyn har varit spännande och lustfyllt och det är som en teoretiker som heter Tina Campt, som är historiker och svart feminist och hon har skrivit en bok som heter Listening to Images. Så det har varit en väldigt hjälpsam brygga för oss på något sätt. Hon har ett teoretiskt begrepp som heter Lyssnande och det är det här mer affektiv, liksom intuitiv kunskap som vi bär med oss, som också är en kritisk röst, speciellt om den utgår från en förståelse av anti blackness, som hörs om vi lyssnar tillräckligt mycket inom oss och prata med andra personer i relation till offentliga rum och där dessas gestaltning av historik och tillhörighet. Så hennes teoretiska begrepp har varit viktigt och gett oss mod också för att kunna utveckla ett sätt att skapa nya kunskaper i relation till den här statyn. Jag tänker att konst vill påverka, kommunicera utåt, och oftast blir det en öppenhet kring tolkningar som konst har. Jag tror forskare kan sätta sig ganska bestämt i något sorts, det beror på sin epistemologi, utgångspunkt förstås. Men den här ganska positivistiska, det finns liksom en realitet, det finns ett tillvägagångssätt att kunna i tryck för att kunna besvara en fråga och säger med ganska tydlighet säga så är det, härr är resultatet och det finns inte andra tolkningar man kan ha. Och jag tycker att många, liksom i vetenskaplig tradition, bland annat postkolonialism dekolonialismen, feministisk, queerperspektiv, har försökt lyfta in just den här mångtydigheten i skapandet och är en kritik mot den här ganska positivistiska. Och där kanske det finns en likhet med konst, eller det sättet jag har förstått konst, att det öppnar upp till att betraktaren kan ha sin egen tolkning, att det finns fler sätt att tolka, att mäta och uppleva ett konstverk. Jag tror det är något som inom forskningsvärlden där vi kan förena oss, inspireras över, ta del av.

Pgm-ledare:

Tror att det finns någonting som konsten kan lära sig av forskningen?

Lena Sawyer:

- Samtidigt som jag kan se mig själv som ganska poststrukturalistisk och att jag vill ha mångfalden och uppbyggande, ibland har jag upplevt, väldigt personligt, konst som jag inte vet vad det handlar om överhuvudtaget. Att den är så innesluten i sin kommunikation och jag kan inte få någon förståelse av vad konstnären vill kommunicera. Och jag något sorts ramar, vissa konstnärer kanske jobbar bortom ramar och det kanske är det som är poängen. Att jag har ingen aning vad den här stenen ska menas nu och varför du placerat den här? Men det ska vara ett konstverk. Och hur ska jag det? Kanske är det poängen när jag tänker högt kring det, kanske poängen väcker en osäkerhet och frustrationen är det kanske det som är poängen och sedan är lite det här elitism som associeras både med konst och forskning. Kan reproducera en utestängande av olika sociala gruppers sätt att tolka. Det finns ett sätt med det att den kopplas med helt grejer och det är det som jag kanske reagerar med när jag har upplevt konst så där jättesvårt att tolka och tänkt att här sitter den i museet och det finns, så för mig, men det är personligen jag vill ha lite ledtrådar för hur jag ska närma mig konst. Jag tycker både forskning och konstvärlden har varit

väldigt utestängande, elitistisk och reproducerat liksom idéer kring finkultur. Och det är det jag tycker är både problematiskt mellan konst, i konstvärlden och inom forskningen, att den stänger ute så mycket fantastiska, innovativa sätt att tolkar realiteter, för det är det handlar om. Det handlar om hur vi kunskapar kring den värld vi delar med varandra och att man skapar institutioner som stänger ut många olika sätt som människor förstår och tolkar världen också, liksom förkroppsligas i olika sociala grupper. Det tycker jag är något tyvärr som delas av både konstvärlden och inom forskning.

- Och det jag har upplevt dock i Nanas och mitt projekt har det öppnat upp i stället, liksom till dialoger med Black Archive Sweden till exempel. Vi var inbjuden av den föreningen för att presentera vår film som vi har gjort, och det blev en fantastisk intressant diskussion med andra svenska konstnärer, aktivister. Så jag tänker för mig har det öppnat upp också samtal med personer som håller på och försöker hitta motberättelser till den bilden av Sverige. Så det kan bli både och. Är det små världar som snurrar och pratar till varandra och exkluderar? Eller är det i samarbete med sociala rörelser och liksom grundad i makt, ojämlikheter och kampen för att förändra. Så det är liksom en möjlighet som jag tror kan finnas i dialogen mellan konst och forskning. Vem vill man prata till? Vem vill man prata med egentligen? Det är inte bara till kunskapen det som de tycks ha en dialog som händer, det är i kontakt med andra personer.

Pgm-ledare:

Både Hanni Kamaly och Lena Sawyer återkommer till kunskapsproduktionen som den gemensamma nämnaren för konst och forskning, och vilken typ av kunskap som produceras och reproduceras, om makt och trösklar in till de båda disciplinerna och världarna. Vi hör Hanni Kamaly igen:

Hanni Kamaly:

- Jag tror att vetenskap och konst och kapital och makt alltid sammanförs på ett eller annat sätt, och vissa kan ta mer plats än andra i olika tillfällen, men med vissa punkter så möts dem, men det är omöjligt att säga vad som kommer bli nästa punkt, när man är mitt i den. Men om man blickar tillbaks så kan man, så tycker jag man kan se tydliga eller formerna i min tolkning. Ur mitt perspektiv så kan man se tydliga punkter, svenska folktypsutställningen är en sådan, i relation till finansiär, i relation till gruvindustri, järnmalm, rasbiologi, invandringslagarna som kommer vid samma tid, och konsten som är en del av det. Där är det en tydlig skärningspunkt, där de verkligen möts: konstvetenskapen, hela samhället, staten, makten och kapitalet. Vi ska inte ha för "rose coloured glasses", vi ska inte skönmåla konsten eller vetenskapen på det sättet att det är alltid positivt eller alltid bra för.

Pgm-ledare:

Har du makt som konstnär tycker du själv?

Hanni Kamaly:

- Absolut. Ta till exempel mig, jag ska ställa ut här, jag får det utrymmet, visa det jag vill. Nu är det ett samarbete, men jag har fortfarande, jag är också ett verktyg på ett sätt. Konsten är också ett verktyg. Beträktnen kommer in i rummet och där har jag makten på ett sätt, att visa det jag visar, jag tar den platsen jag tar. Jag tänker ofta konstnärer blir sett på eller kanske känner sig underlägsna. För det kan ju vara att man är på benådning eller den andres nåd. Man överlever på stipendier. Man blir alltid tillfrågad. Det är inte ofta eller så att man känner att man får en möjlighet, inte tar en möjlighet. Men jag tror att det absolut finns en makt, att man är delaktig och har en agens inom det man gör. Och så är det också en förhandling. Men det är det i alla fall om man har arbetstagare eller arbetsgivare

eller om man är uppdragsgivare eller man jobbar som professor eller student. Det är alltid en agens som är under förhandling. Det jag tror dock är att man makten av ens egen röst är kanske det som blir viktigt i dessa sammanhang.

Pgm-ledare:

Det var allt vi hann med i det här avsnittet av Bakom bokhyllan, där konstnären Hanni Kamaly, forskaren Lena Sawyer och Accelerators föreståndare, tillika konsthistorikern Mårten Snickare medverkade. Just nu visas Hanni Kamalys utställning *THIS LAND 4 ALL* på Accelerator, tillsammans med Mona Hatoums utställning *So much I want to say*. De båda utställningarna pågår till den 19 juni, och det är alltid fri entré till konsthallen.

Vill du höra mer av Hanni Kamaly och Lena Sawyer, medverkar de båda två i ett samtal som arrangeras av Accelerator dagen efter att det här poddavsnittet släpps, på onsdag 6 april. Kan du inte dyka upp till samtalet spelas det in och släpps som podd. Håll koll på Accelerators hemsida för mer information kring det.

Den här podden produceras av Stockholms universitetsbibliotek och jag som gjorde programmet idag heter Julia Milder. Vi vill tacka tonsättaren Stefan Lövin, som låter oss använda en del av hans stycke *Die Zeitung* som signatur.

På su.se/bakombokhyllan hittar du alla låtlistor, tidigare avsnitt och kontaktuppgifter till oss som gör podden. Hör gärna av dig till oss om du har idéer eller tips kring kommande avsnitt! Hej så länge!

PS: Just nu visas Hanni Kamalys utställning *THIS LAND 4 ALL* på Accelerator, tillsammans med Mona Hatoums utställning *So much I want to say*. De pågår till 19 juni, och det är alltid fri entré till konsthallen.

Och om du vill höra mer av Hanni Kamaly och Lena Sawyer medverkar de båda två i ett samtal som arrangeras av Accelerator dagen efter att det här poddavsnittet släpps, på onsdag 6 april. Kan du inte dyka upp till samtalet spelas det in och släpps som podd. Håll koll på Accelerators hemsida för mer information kring det.